

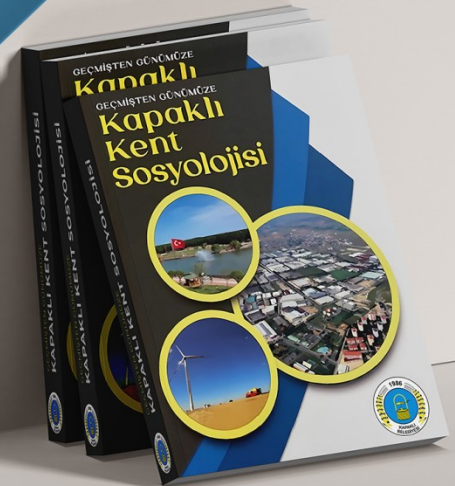

Trakya'da Sanayileşme Ve Çevre Sempozyumu V

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KAPAKLI
KENT SOSYOLOJİSİ

Geçmişten Günümüze Kapaklı Kent Sosyolojisi

KİTAP İÇERİĞİ

>Kapaklı İlçesinin Coğrafi Konumu ve Önemli Tarihsel Süreçleri

>Kapaklı'nın Sanayileşme Süreci

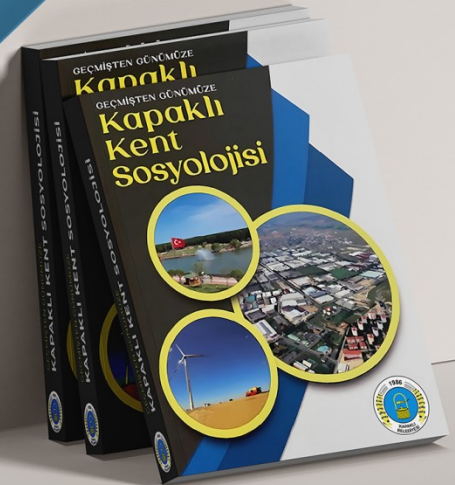
>Kapaklı'nın Demografik Yapısı

>Kapaklı'nın Göç ve Kentleşme Sosyolojisi

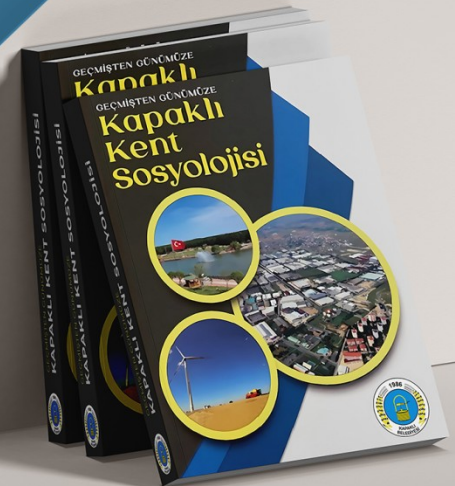
>Kapaklı'ya Gelen Zorunlu Göçler

>Kapaklı İlçesinin SWOT Analizi ve Kentsel İhtiyaçlar Hiyerarşisi

ÇALIŞMANIN AMACI

ÇALIŞMANIN ÖNEMİ

KAPAKLI'YA GÖÇÜN NEDENLERİ

Sanayileşme Öncesi Göç Veren Bir Kapaklı

- > Kapaklı'daki Sanayileşme ve İstihdam Olanakları
- > Kapaklı'daki Kurumsal Hizmetler
- > Göç Veren Bölgelerdeki Siyasi Nedenler ve Güvenlik İhtiyacı
- > Zincirleme Göç

Kapaklı'nın Değişen İç Göçmen Profili

“..Eskiden göçler Anadolu’dan ve Anadolu’nun köylerinden geliyordu. Ama artık İstanbul’dan göçler geliyor. İstanbul’da yaşam artık zorlaşıyor. Fabrikalarının da buralara taşınmasıyla birlikte İstanbul buraya göçüyor..” (Erkek, 46, Sinop)

“..İstanbul’da kirada kalıyorduk. Sonra fabrika Kapaklı’ya taşındığından fabrikanın peşinden buraya geldik. Eşim fabrikadan aldığı çıkış parasıyla Kapaklı’dan ev aldı..” (Kadın, 51, İstanbul)

“..İstanbul’da çalıştığımız fabrika buraya taşınacaktı ben başta gelmek istemedim başka işlerde çalıştım ancak çalıştığım işlerden memnun olamadım. Daha sonra aynı fabrikada çalışabilmek için Kapaklı’ya geldim. Buraya daha önce hiç gelmemiştim, hatta adını bile duymamıştım ancak burada İstanbul’daki çevremden daha çok çevrem oldu..”(Erkek, 50, İstanbul)

“..Kapaklı artık eski Kapaklı değil.. Kapaklı’ya gelen göçler de eski gelen göç değil.. Kapaklı küçük Türkiye’dir, her ilden göç almıştır..” (Erkek, 56, Samsun)

İLÇEMİZİN SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
Stratejik Konumu	Çarpık Kentleşmenin Yaşanması	İş Sahasının Geniş Olması	Hava Kirliliği
Organize Sanayi Bölgesinin Varlığı	Kurumsal Hizmetlerin Yetersiz Olması	Özel Sektörlerin Kamusal Yatırımları	Aile Değerlerinin Zayıflaması
Gelişime Açık Bir Yer Olması	Sosyal Alanların Yetersizliği	Termal Su Kaynaklarının Bulunması	Vasıfsız İş Gücü Göçü
Genç Nüfusa Sahip Olması	Kentsel Kimlik Çalışmalarının Yetersiz Kalması	Ormanlık Alanların Varlığı	Dezavantajlı Grupların Artması

BİREYSEL İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİNDEN KENTSEL İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİNE

BİREYSEL İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ	>	KENTSEL İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ
KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME	>	KENTLİLİK BİLİNCİNİN GELİŞMESİ
SAYGINLIK İHTİYAÇLARI	>	TOPLUMSAL UZLAŞMA VE YARDIMLAŞMA İHTİYAÇLARI
SOSYAL İHTİYAÇLAR	>	SOSYAL DONATI İHTİYAÇLARI
GÜVENLİK İHTİYAÇLARI	>	KONUT VE ÇEVRE GÜVENLİĞİ İHTİYAÇLARI
TEMEL FİZYOLOJİK İHTİYAÇLAR	>	TEMEL ALTYAPI İHTİYAÇLARI

TEMEL ALT YAPI İHTİYAÇLARI

“..Kapaklı’ya taşındığımızda sokağımızda elektriğimiz,suyumuz yoktu, yol zaten yok.. Evin etrafı tarla ayçiçekleri ve buğday tarlalarıyla dolu..elektrik direklerimizi kendi paramızla aldık, ana hat su borusunu da kendimiz parasını ödeyip çektirdik.. Mahalleye yol mıcırı gelmişti, kamyon bizim tarafa doğru gelemiyordu, el arabalarıyla mıcır taşıyıp kendimize patika yol yaptık..Çöpümüz toplanmazdı kendi çöpümüzü sokağımızdan kendimiz toplayıp koku yapmasın diye uzaklara götürürdük..” (Kadın, 49, Ordu,24 yıldır Kapaklı’da yaşıyor)

TEMEL ALTYAPI İHTİYAÇLARI

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi

Toplumsal Uzlaşma ve Yardımlaşma İhtiyaçları

Sosyal Donatı İhtiyaçları

Konut ve Çevre Güvenliği İhtiyaçları

Temel Altyapı İhtiyaçları

- “..Burası eskiden çok fakir bir köydü, iş hayatı yoktu, herkes fakirdi..Herkesin çocukları İstanbul’a çalışmaya giderdi. Çok ziyan bir yaşantı vardı, elektrik yok, su yok, yaşam çok zordu..” (Kadın, 80, Kapaklı,55 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Kapaklı’nın ana caddesinde göl vardı. Pazar günleri pazar olurdu. Pazara gittiğimizde dizlerimize kadar çamur olurduk. Pazardan dönerken o gölde ayak-abılarımızı yıkardık. Çok kötü bir durum vardı.” (Kadın, 60, Kırklareli, 34 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Yol yoktu, market için Çerkezköy’e gidiyorduk. Her pazara giderdik çünkü alışveriş yapacak başka bir yer yoktu. Pazardan dönerken tüm ayaklarımız çamur içinde eve dönerdik.. Kapaklı bildiğimiz köy gibiydi, asfalt yol yoktu..” (Kadın, 49, Ordu, 24 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

TEMEL ALTYAPI İHTİYAÇLARI

“.. Şuradan 200 metre ötesine ben kırsal alan derdim, şimdi orası Kapaklı'nın merkezi oldu. Nüfus çok arttı, yollar yapıldı, ilerlemeler oldu..”(Erkek, 58, Bulgaristan,33 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)

“..Yollarımız çamurdu. Kara lastik giyerdik. Şimdi son model ayakkabı giyiyoruz..” (Erkek, 85, Kapaklı, 84 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)
“..eskiden nereye gidersen git, servise caddeden binerdin, şimdi servis kapının önünden alıyor..” (Erkek,55, Edirne, 35 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)

“..Önceden bir işimiz olsa hep Çerkezköy'e giderdik..Fatura ödemeye, hükümet konaktaki işimize ya da hastane işimiz olsa hep Çerkezköy'e giderdik. Ama artık her şeyi burada halledebiliyoruz..” (Kadın,56, Bartın,24 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)

“..Kapaklı'nın bizim geldiğimiz yıllarda Anadolu'nun terk edilmiş köylerinden hiçbir farkı yoktu. Daha önceleri biz nasıl köyümüzden göçüp buraya geldiysek buranın yerli halkı da buradan göçüp gitmişler.. Sanayinin buraya gelmesiyle birlikte Kapaklı yeni doğmuş bebek gibi gelişti, dönüştü, güzelleşti..” (Erkek, 56,Samsun, 33 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)

“..yol yok, su yok, ceyran yok, kanalizasyon yok bunların hepsi bir dertti Kapaklı'da.. Soba yakacam odun istiyorum adam getirecek, nerden getirsin yol yok.. Ekmek almaya taa Çerkeze gidicen..O kadar yolu niye gideyim deyip evde pişirirdim ekmeğimi.. Ama şimdi doğalgaz var, sıcacık evimizde oturuyoruz, ne kadar güzel..”(Kadın, 66,Ordu, 35 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)

KONUT VE ÇEVRE GÜVENLİĞİ

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi

Toplumsal Uzlaşma ve Yardımlaşma İhtiyaçları

Sosyal Donatı İhtiyaçları

Konut ve Çevre Güvenliği İhtiyaçları

Temel Altyapı İhtiyaçları

Konut İhtiyacı

- “..Buraya geldiğimizde burada çok kötü evler vardı. Biz kendi köyümüzde hayvanları ile koymayacağımız yerde kendimiz yaşadık..” (Erkek,70,Kastamonu,32 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Burada hayvan bakıyorlardı. Samanlıklar vardı. Oraları temizleyip suntuayı taktılar, ev arayanlara kiraya verdiler ev yoktu, ev bulamıyorsun..” (Erkek, 60, Kırklareli, 39 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Ev yoktu eşimin akrabasının yanında bir odada kaldık, tuvaletler dışarıdaydı, banyo yoktu.” (Kadın, 57, Niğde,32 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

KONUT VE ÇEVRE GÜVENLİĞİ

- “..o zamanlar ev bulunmuyordu, kiralık ev yoktu.. Hiç unutmuyorum kış günün de sabah kalktığımızda yatakların üstünde kar olduğunu görüyordum. Duvarlar açıktı, çatıların kenarları açıktı, yani böyle bir yerde yaşadık.. Sonra memleketteki arazilerimizi, hayvanlarımızı satıp kendimize burada ev yaptık..” (Erkek,48, Van, 26 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..ev yoktu sıkıntılı günler yaşadık Doğu’dan geldiğimiz için çocuğumuz olduğu için bize ev vermiyorlardı..” (Erkek 48, Erzurum, 18 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Buraya gelenlere kiralık ev verirken evli-bekar olduğunu, çocuğunun olup olmadığını, nereli olduğunu sorarlardı..” (Erkek,52,Samsun,29 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

- “..Kapaklı’da elit kesime hitap edecek konut yok. Bizim ürettiğimiz konutlar orta kesime hitap ediyor. Fabrikaların üst düzey yöneticileri gidip Çerkezköy’den ev buluyor.. Güvenlikli, otoparklı, site halinde ev bekliyorlar.. Çerkezköy’deki lüks konutlar yokken Çerkezköy’deki elit kesim bizim Yıldızkentimiz’de oturuyordu. Ama şimdi buradakiler oraya gidiyor. Kapaklı’nın daha lüks yapılara ihtiyacı var..” (Erkek,46, Sinop, 17 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Kapaklı artık eski müteahhit projelerini kabul etmeyecektir. Artık köyden gelenler bitti. Şimdiki gelenler İstanbul’dan geliyor. Artık İstanbul’a benzemek zorundasınız, başka bir alternatifimiz yok. Gecekondu müteahhitliği bitti.. Kapaklıya ufku açacak yeni projeler gerekiyor.” (Erkek, 56, Samsun,33 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “Kapaklı’nın en büyük dezavantajı imar planlarıdır. Kapaklı’nın kentsel dönüşüme ihtiyaç var, büyük imarlar ve güzel projeler gerçekleştirilmezse kaliteli insanları buraya getiremeyiz..” (Erkek,47,Bulgaristan,44 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

ÇEVRE GÜVENLİĞİ

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi

Toplumsal Uzlaşma ve Yardımlaşma İhtiyaçları

Sosyal Donatı İhtiyaçları

Konut ve Çevre Güvenliği İhtiyaçları

Temel Altyapı İhtiyaçları

- “..İstanbul’a göre burası daha güvenli. Bir sıkıntı yaşamadık. İstanbul daha çok karışık. Burası çok güzel..” (Kadın, 51,İstanbul, 22 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Ben esnaf olarak dükkanımı açık bırakıp gidebilirim.. Burada gece saat 12-1 fark etmez bir bayan servisten inip eve giderken bırakın rahatsız etmeyi, buranın insanı özellikle o bayanı korur.. burası ahlak konusunda çok güvenli..” (Erkek,48, Van, 26 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..ben burada yıllarca gece gündüz işe gidip geldim, önümde bir çalı kırılmadı. Tarlalardan, karanlık yollardan geçerdim ama hiç korkmazdım, kimseden zarar görmedim..” (Kadın, 66,Ordu, 35 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

ÇEVRE GÜVENLİĞİ

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi

Toplumsal Uzlaşma ve Yardımlaşma İhtiyaçları

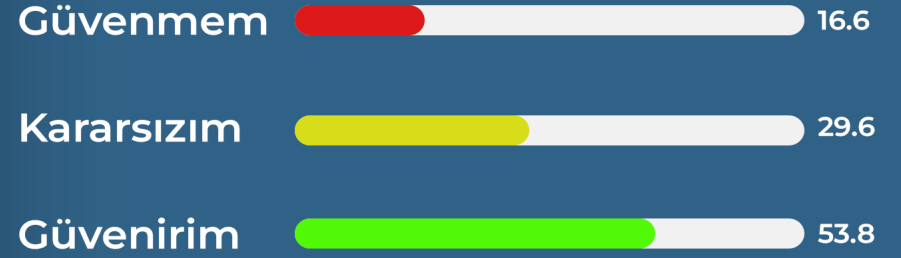
Sosyal Donatı İhtiyaçları

Konut ve Çevre Güvenliği İhtiyaçları

Temel Altyapı İhtiyaçları

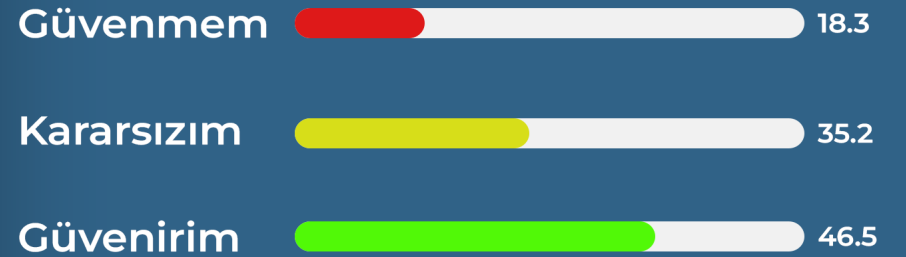
Mahalledeki Komşularınıza Güvenir misiniz? (%)

n: 1000 (Mahallede Yaşayan)

Sitedeki Komşularınıza Güvenir misiniz? (Sitede Yaşayanlar) (%)

n: 1.366 (Sitede Yaşayan)

SOSYAL DONATI İHTİYAÇLARI

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi

Toplumsal Uzlaşma ve Yardımlaşma İhtiyaçları

Sosyal Donatı İhtiyaçları

Konut ve Çevre Güvenliği İhtiyaçları

Temel Altyapı İhtiyaçları

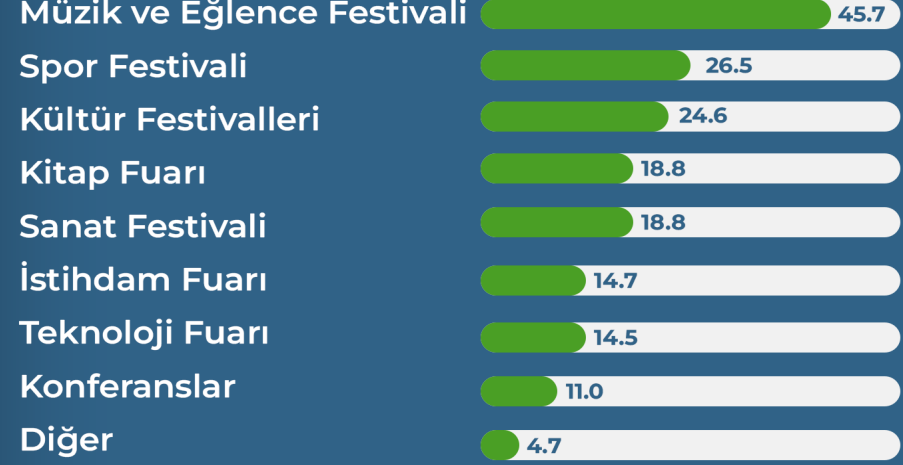
- “..Kapaklı’nın hızlı gelişmesi sürecinde insanların elektrik, su, yol altyapı gibi sıkıntıları tüm yönetimlerin katkısıyla tamamlandı.. Ancak ailemle gidebileceğim Kazak gölü haricinde nezih bir ortam yok, akşam olduğum zaman ailemle çıkacağım bir alan yok. Burada artık onu istiyoruz. Tamam bir tane ortaokulumuz varken artık çok fazla var ama neden bir üniversitemiz yok..” (Erkek,42, Samsun, 20 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Kapaklı’da sosyal alanlarımız çok eksik. Gençlerimiz bu yüzden burayı istemiyor. Üniversite okuyan hiçbir genç asla Kapaklı’ya dönmüyor. Alışveriş merkezi yok, yetenek kursları yok, sosyal alanlar eksik..” (Kadın, 49, Ordu,24 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

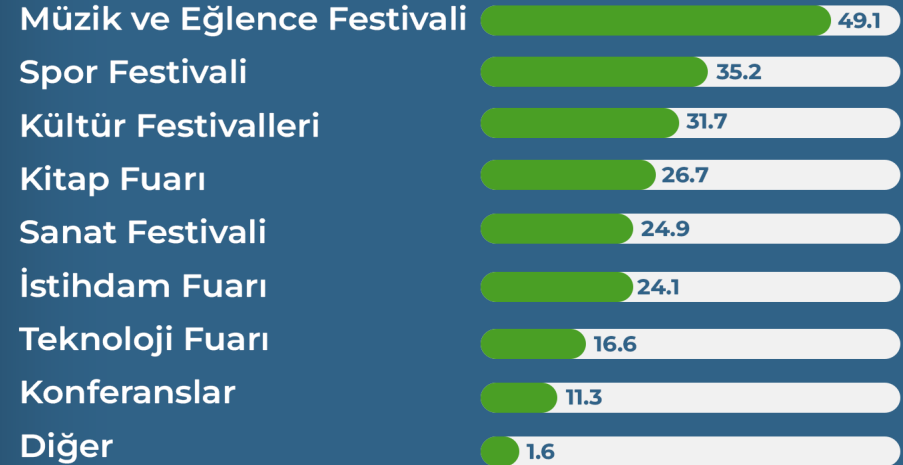
SOSYAL DONATI İHTİYAÇLARI

- “..Buraya dışarıdan bir kitap yazarı gelse, çok ünlü olmasa bile ona şevkle koşup gidiyoruz. Biz bunlara açız.. Ben çocuklarımı alıp İstanbul’a, Bursa’ya büyükşehirlere götürüp bu kültürü, sosyal ortamları kazandırmaya çalışıyorum. En ufak bir tatil ve iznimde sinemaya alıp götürüyorum. Ama burada bunlar yok..” (Erkek,42,Samsun, 20 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)
- “..Ailecek gidebileceğimiz oturabileceğimiz, bir hafta sonu vakit geçirebileceğimiz bir yer yok burada..” (Kadın, 57, Niğde,32 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

Sizce Kapaklı’da Düzenlenecek ve Sizi Mutlu Edecek Olan Sosyal Organizasyonlar Neler Olmalıdır. (n: 1000 Mahallede Yaşayan - %)

Sizce Kapaklı’da Düzenlenecek ve Sizi Mutlu Edecek Olan Sosyal Organizasyonlar Neler Olmalıdır. (n: 1366 Sitede Yaşayan - %)

TOPLUMSAL UZLAŞMA VE YARDIMLAŞMA İHTİYAÇLARI

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi

Toplumsal Uzlaşma ve Yardımlaşma İhtiyaçları

Sosyal Donatı İhtiyaçları

Konut ve Çevre Güvenliği İhtiyaçları

Temel Altyapı İhtiyaçları

TAMPON MEKANİZMALAR; HEMŞEHİRİ DERNEKLERİ

Kapaklı'da 34 adet Hemşehri derneğinin kurulduğu tespit edilmiştir.

- “..biz buraya geldiğimiz zaman acaba hangi fabrikada iş buluruz diye aramadık, bizim hemşerilerimizden bizden önce gelenlerden fabrikalarda müdür olanlar, şef olanlar iş adamı olanlar oldu.. geldik, bizi hiçbir şekilde ötelemeden kucakladılar, şu an şu durumdaysam onların sayesinde..” (Erkek,42, Samsun, 20 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)
- “..kendi köyümüzde köylülerimizle buluşup Kapaklı'da bir dernek kurulması gerektiğini hep söylüyorduk.. İnsanlarımız Kapaklı'ya geldiğinde başıboş kalmasın dedik. Aşırı birlik beraberlik ihtiyacı üzerine bu karar alındı. Derneği kurduk yeni gelen hemşerilerimize iş bulmak konusunda yardımcı oluyoruz, maddi durumu olmayan hemşerilerimizin çocuklarına aidatlarla burs bağlıyoruz. Hastalıkta sağlıkta iyi günde kötü günde birbirimize destek oluyoruz..” (Erkek, 62, Vize,13 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)

TAMPON MEKANİZMDAN SİYASİ AKTÖRLÜĞE

“..Derneğimize üyeyim ama gitmem. Çünkü ben Kapaklı’daki derneklerin halkına doğru hizmet ettiğini görmedim..Siyaset hep siyaset.. Siyaset ve rant peşinde olanlar dernek açıyor. Ben sohbetlerine gitmem. İş siyasete dönmüş artık..”(Erkek,65, Samsun,37 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

“..Hemşehri dernekleri Kapaklı’da kendilerine göre güç elde ederek siyaseten var olabilmek için kullanılıyor. Hemşehri dernekleri siyasi güç olmak amacıyla kurularak toplum daha çok kutuplaştırılıyor. Böylesi ayrışma ve kutuplaşmaları doğru bulmayarak derneklerin ilçeye zarar verdiğini düşünüyorum..” (Erkek, 54, Bulgaristan,44 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

“..Kapaklı’daki siyasetteki keskinlik, ticari ilişkilerde yok. Aynı ürünü Trakyalı biri daha pahalı, göçmen biri daha ucuz satarsa gider göçmenden alır, tam tersi de olsa aynıdır. Alışverişte yerlilik yabancılık tutuculuğu olmuyor. Ancak siyasette böyle değil. Daha keskin 266 bakıyor insanlar. Herkes kendi adamı seçilsin istiyor..” (Erkek,46, Sinop,17 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

“.. Kapaklı’ya en büyük zararı hemşehri dernekleri verecek. Çünkü biz Kapaklılığa sarılmamız lazım, ayrı gayrılığı bitirmezsek Kapaklı hizmet alamaz.. Dernekler sadece kültürel amaçlı herkesin ulaşabileceği şekilde kullanılmalı, oturup kahve içip oyun oynarsan olmaz..Siyasetçilerin de ona göre daha dengeli yaklaşması gerekiyor..” (Erkek,56, Ordu, 33 yıldır Kapaklı’da yaşıyor.)

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi

Toplumsal Uzlaşma ve Yardımlaşma
İhtiyaçları

Sosyal Donatı İhtiyaçları

Konut ve Çevre Güvenliği
İhtiyaçları

Temel Altyapı İhtiyaçları

KENTLİLİK BİLİNCİNİN GELİŞMESİ

KENTLİLİK BİLİNCİNİN GELİŞMESİ

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi

Toplumsal Uzlaşma ve Yardımlaşma İhtiyaçları

Sosyal Donatı İhtiyaçları

Konut ve Çevre Güvenliği İhtiyaçları

Temel Altyapı İhtiyaçları

- “..Kapaklı'nın hala bir şehir hayatı yok. Onu bir türlü oluşturamadık...Bir entegrasyon sorunu var, bu nasıl sağlanır nasıl mümkün olur, düşünülmesi..” (Erkek,42, Tokat, 25 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)
- “..Kapaklı'yı tıpkı obezite bir çocuğa benzetiyorum. Büyüdü ama sağlıklı bir şekilde gelişmedi..” (Erkek, 47, Samsun,36 yıldır Kapaklı'da yaşıyor.)
- “..Kapaklı'da büyümeye paralel bir şehirleşme olmadı. Kapaklı dalları uzanan gelişen kocaman bir ağaç ancak o gövdeyi besleyen yeterli bakım ve şehirleşme yok..” (Erkek, 50, İstanbul)

KENTLİLİK BİLİNCİ DÖNGÜSÜ

Teşekkürler.

SERAP DEMİR

Serap Demir

#öncekapaklı